



**ผลของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย ของครูผู้ดูแลเด็ก**

**The Impact of Developing Training Programs Based on Guided Principles to
Enhance Competence in Organizing Learning Experiences and Cognitive Management in Early
Childhood among Childcare Teachers**

อรพร ทับทิมศรี

Orraporn Tubtimsri

คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Faculty of Education and Human Development Sisaket Rajabhat University

Corresponding author, Email: oraporn.t@sskru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้หลักสูตรอบรมหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 30 คน ได้มาด้วยความสมัครใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบด้านความรู้แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ Dependent Samples t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าดัชนีความ สอดคล้อง ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของร่างหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าดัชนี ความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เท่ากับ 0.67-1.00 ค่าสถิติ $t = 22.05$, $df = 30$ 2) ผลการทดลองใช้หลักสูตรอบรมด้านความสามารถในการจัดประสบการณ์เรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก มีคะแนน $S.D. = 1.60$ หลังได้รับการกำกับติดตาม ตามแนวคิดชี้แนะ สูงกว่าก่อนได้รับการกำกับติดตาม ตามแนวคิดชี้แนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุป หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย ของครูผู้ดูแลเด็ก มีประโยชน์สำหรับครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมหรือผู้นำไปใช้ประโยชน์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย ที่จำเป็นต้องส่งเสริมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม, แนวคิดชี้แนะ, การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย

ABSTRACT

This research aims to: 1. Develop a training curriculum based on the concept of mentoring to enhance the ability to organize brain management learning experiences in early childhood for childcare teachers. 2. Study the effects of using the mentoring-based training curriculum to enhance the ability to organize brain management learning experiences in early childhood. The sample group consisted of 30 volunteer childcare teachers from local administrative organization child development centers in Sisaket province. The research instruments included a knowledge test and an evaluation form. The statistics used in the research included percentage, mean, standard deviation, and Dependent Samples t-test.

The research findings were as follows: 1) The mentoring-based training curriculum to enhance the ability to organize brain management learning experiences in early childhood for childcare teachers was found to be highly appropriate overall. The consistency index of the curriculum components ranged from 0.67 to 1.00, with the consistency index of the learning experience plans also ranging from 0.67 to 1.00. The t-statistic was 22.05, with $df = 30$. 2) The results of the experimental use of a training course to enhance the ability of early childhood educators in managing brain-based learning experiences showed. There is a significant increase in the S.D. score, which is 1.60, after receiving guidance and supervision according to the suggested guidelines, compared to before receiving such guidance, at a statistical significance level of .05. In conclusion, the mentoring-based training curriculum to enhance the ability to organize brain management learning experiences in early childhood for childcare teachers is beneficial for those undergoing the training or utilizing it in organizing brain management learning experiences in early childhood. It is necessary to promote the organization of learning experiences that align with the brain's functioning in a high-quality and continuous manner to enable children to develop to their full potential.

Keywords: Training Curriculum, Mentoring Concept, Brain management in early childhood

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรไว้เป็น 2 ช่วงอายุ คือ ช่วงที่ 1 สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ช่วงที่ 2 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี โดยได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ 10 คือ มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย และมาตรฐานที่ 11 คือ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (กนกพร บัวแก้ว, 2565) และการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง เพราะสมองเรียนรู้โดยอาศัยประสาทสัมผัส การตีความ และคัดเลือกข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อเก็บไว้ใช้งาน การเรียนรู้กับสมองจึงมีความสัมพันธ์กัน โดยสมองทำหน้าที่ในการรับรู้การคิดและการทำงานของร่างกายจากการรับรู้ผ่านทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ด้าน อันได้แก่ การเห็น ได้ยิน การสัมผัส การรับรส การรับกลิ่น การเรียนรู้ที่จะสามารถส่งเสริมการพัฒนาของสมองเด็กที่ดีได้นั้น ครูผู้ดูแลจึงมีบทบาทที่สำคัญ ดังนั้นการส่งเสริมครูพี่เลี้ยงดูแลเด็กปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจ สามารถพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยทุกด้านอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย สังคม สติปัญญา และทักษะสมอง EF (จันจิรา นาวารัตน์ และคณะ, 2566)

ทักษะการบริหารจัดการสมอง เป็นความสามารถของสมองและจิตใจที่จะควบคุมความคิด อารมณ์ และการกระทำเพื่อให้ถึงเป้าหมาย ซึ่งการพัฒนาสมองของเด็กนอกเหนือจากเรื่อง IQ และ EQ การฝึกทักษะ EF ทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญที่จะเป็นรากฐานกระบวนการคิดตัดสินใจและการกระทำที่มีส่วนช่วยให้เด็กในวันนี้ประสบความสำเร็จได้ในอนาคต ซึ่ง EF แบ่งเป็น 3 กลุ่ม 9 ทักษะ คือ กลุ่มทักษะพื้นฐาน ได้แก่ ทักษะด้านความจำเพื่อใช้งาน ทักษะด้านการยืดหยุ่นคิดไตร่ตรอง และทักษะด้านการยืดหยุ่นความคิด กลุ่มทักษะกำกับตนเอง ได้แก่ ทักษะด้านการจดจ่อใส่ใจ ทักษะด้านการควบคุมอารมณ์ และทักษะด้านการติดตามประเมินตนเอง และกลุ่มทักษะปฏิบัติ ได้แก่ ทักษะด้านการริเริ่มและลงมือทำ ทักษะด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการ และทักษะด้านการมุ่งเป้าเมื่อเด็กได้รับโอกาสในการพัฒนาสมอง (EF) จะช่วยสร้างพฤติกรรมเชิงบวกและเลือกตัดสินใจในทางที่สร้างสรรค์ และส่งผลให้เด็กเป็นพลเมืองคุณภาพ (สุนิษา ภารตะศรี และชานพิศ รักษาพวก, 2565) ซึ่ง สถานการณ์และปัญหาของเด็กและ

เยาวชนไทยขณะนี้กำลังเผชิญกับความเสี่ยงมากมาย อันเกิดจากสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมอันตรายที่ล้อมรอบตัวเด็ก เด็กและเยาวชนจำนวนมาก ซึมซับพฤติกรรมความรุนแรง นอกจากนี้ยังค้นพบปัญหาที่ผู้วิจัยพบจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้บริหารและครูผู้ดูแลที่ดูแลเด็กอายุ 2-4 ปีในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษรวมถึงการสำรวจบริบทและสภาพแวดล้อมพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมอง มีรูปร่าง ไม่ค่อยเข้าใจกระบวนการที่จะนำพาเด็กปฐมวัย ให้มีสมองส่วนหน้าที่แข็งแรง ต้องการฝึกให้รู้ได้ คิดได้ออกแบบกิจกรรมง่ายๆ หลักสูตรฝึกอบรมควรมีทุกกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรม จัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยครูผู้ดูแลเด็ก สามารถนำความรู้ไปสูการปฏิบัติได้อย่างจริง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งผลการวิจัยจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการอบรมครูผู้ดูแลเด็กเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้หลักสูตรอบรมหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก



ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กที่สอนในระดับเด็กอายุ 2-4 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 645 ศูนย์ จำนวนครู 1,930 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กที่สอนในระดับเด็กอายุ 2-4 ปี ขั้นตอนการได้มาของกลุ่มตัวอย่างที่สอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 645 ศูนย์ ซึ่งได้มาโดยแบบความสมัครใจ หรือ อาสาสมัคร (Volunteer Sampling) รวมจำนวน 30 คน

ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดที่เน้นเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ

ด้านเนื้อหา

เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดที่เน้นเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก ประกอบด้วย

1. กิจกรรมสมองกับการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรีและกิจกรรมกลางแจ้งและเกมการศึกษา
2. กิจกรรมหลังการอบรม ประกอบด้วย การนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยสู่การปฏิบัติการศึกษา และการกำกับติดตามแนวคิดที่เน้นการจัดการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรมในชั้นเรียนของตน

ด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 แบ่งช่วงเวลาได้ดังนี้ ช่วงที่ 1 เดือน มิ.ย. 2566 การอบรมครูผู้ดูแลเด็ก 2 วัน /สัปดาห์ วันละ 6 ชม. รวมเป็น 48 ชั่วโมง ช่วงที่ 2 เดือน ก.ค.- ส.ค. 2566 การติดตามที่เน้น จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 2 ชม.

รวมเป็น 8 ชม. รวมการเก็บข้อมูลทั้งหมดในครั้งนี้เป็นจำนวน 56 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดที่เน้นเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก เป็นการวิจัย R2R (Routine to Research) โดยมีรายละเอียดการดำเนินวิจัยดังต่อไปนี้

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดที่เน้นเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก ประกอบด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร หลักสูตรการอบรม วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา สื่อประกอบการอบรม และการวัดประเมินผล
2. แบบทดสอบวัดความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก มีลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบประเมินความสามารถตามแนวคิดที่เน้นในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดที่เน้นเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก ไปเก็บข้อมูลผ่านทาง Google form, Line, e-mail และแบบสำรวจความต้องการของครูผู้ดูแลเด็กที่มีความต้องการในการเข้าร่วมฝึกอบรม โดยใช้แบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ สร้างเป็นหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดที่เน้นเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ประเมินหลักสูตรฝึกอบรมฯ โดยใช้มาตรฐานรูปแบบ ด้านความเหมาะสม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานจากเครื่องมือวิจัย ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าที (t-test แบบ Dependent)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาแบบพรรณนา ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการรวบรวมเอกสาร การทดลอง การบันทึกผลระหว่างการทดลอง บันทึกพฤติกรรม และผลงานของผู้เข้าร่วมอบรมร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ Dependent Samples t-test

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดที่เสนอเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก และ ความสอดคล้องของหลักสูตรอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน ดังนี้

1. ด้านองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดที่เสนอ เพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก ที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน ผลวิเคราะห์ค่าดัชนีสอดคล้อง ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของร่างหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2. ด้านความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหาของความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมฯ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีความเหมาะสมถูกต้องในทุกประเด็น แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมฯ ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็กให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดที่เสนอเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็กที่พัฒนาขึ้น จากผู้เข้ารับการอบรมครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 30 คน ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนน การทำแบบวัดความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนและหลัง การฝึกอบรมฯ ด้วยการวิเคราะห์ค่าที (t-test แบบ Dependent) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนน ความรู้เกี่ยวกับความสามารถการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย ของครูผู้ดูแลเด็ก

รายการ	Mean	N	Std.	MD	t	df	Sig
ก่อน	18.60	30	1.77	6.20	22.05	30	0.000
หลัง	24.80	30	1.24				

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ก่อนได้รับการอบรมตามหลักสูตร ฝึกอบรมฯ ผู้อบรมมีค่าเฉลี่ยความรู้ในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย เท่ากับ 18.60 (S.D. = 1.77) และหลังการอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมฯ ผู้อบรมมีค่าเฉลี่ยความรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยเท่ากับ 24.80 (S.D. = 1.24) เมื่อเปรียบเทียบความรู้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย ก่อนและหลัง การอบรมตามหลักสูตร ฝึกอบรมฯ พบว่ามีค่าสถิติ $t = 22.05$, $df = 30$, $Sig .00$ แสดงว่าหลังจากที่ได้รับการอบรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย สูงกว่าก่อนได้รับการอบรมการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05



2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดที่ 2 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินใช้หลักสูตรฝึกอบรมฯ ด้านความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก และหลังการกำกับติดตามตามแนวคิดที่ 2

ความสามารถ	คะแนน	M	S.D.
1. จัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย	หลัง	4.13	0.35
2. กำหนดจุดประสงค์ที่ชัดเจน	หลัง	4.33	0.49
3. ครอบคลุมกับประสบการณ์การเรียนรู้กิจกรรมหลัก 1) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 2) กิจกรรมเคลื่อนไหว 3) กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ 4) กิจกรรมเสรี 5) กิจกรรมเสรี 6) กิจกรรมเกมการศึกษา	หลัง	4.20	0.56
4. เตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาการบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย	หลัง	4.33	0.49
5. มีขั้นตอนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย	หลัง	4.40	0.51
6. มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้กระบวนการทำงานของสมองที่ควบคุมและบริหารจัดการให้ผู้เรียนสามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายอย่างประสบความสำเร็จ	หลัง	4.00	0.53
7. มีกิจกรรมการสอนในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการทำงานของสมอง 5 ด้าน 1) ด้านความจำที่ใช้งาน 2) ด้านวางแผนจัดระบบการทำงาน 3) การริเริ่มและลงมือทำ 4) จัดจ่อใส่ใจ 5) ติดตามประเมินตนเอง	หลัง	4.27	0.46
8. มีการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเชื่อมโยงไปสู่การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย	หลัง	4.40	0.51
9. ใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย อย่างหลากหลาย	หลัง	4.33	0.49
10. สามารถวัดและประเมินผลการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย ทั้ง 5 ด้าน 1) ด้านความจำที่ใช้งาน 2) ด้านวางแผนจัดระบบการทำงาน 3) การริเริ่มและลงมือทำ 4) จัดจ่อใส่ใจ 5) ติดตามประเมินตนเองได้อย่างถูกต้อง	หลัง	4.07	0.59
รวม	หลัง	42.47	1.60

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินการใช้หลักสูตรอบรมหลักสูตรฝึกอบรมฯ ด้านความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก และหลังการกำกับติดตาม ตามแนวคิดที่ 2 พบว่า ความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก ก่อนและหลังได้รับการกำกับตามแนวคิดที่ 2 ตามแนวคิดที่ 2 ในภาพรวมหลังได้รับการกำกับตามแนวคิดที่ 2 ครูผู้ดูแลเด็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 42.47 (S.D. = 1.70) เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก ก่อนและหลังการกำกับตามแนวคิดที่ 2 พบว่ามีค่าสถิติ $t=18.71$, $df=14$, $sig\ 0.00$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1. ความสามารถจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยหลังการกำกับตามแนวคิดที่ 2 พบว่ามีค่าสถิติ $t=-.58$, $df=14$, $sig\ 0.00$

2. ความสามารถในการกำหนดจุดประสงค์ที่ชัดเจน ที่หลังได้รับการกำกับตามแนวคิดที่ 2 ครูผู้ดูแลเด็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 (S.D. = 0.49)

3. ความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ครอบคลุมกับประสบการณ์การเรียนรู้ สารที่ควรรู้ 1-4 สาร และกิจกรรมหลัก 1) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 2) กิจกรรมเคลื่อนไหว 3) กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ 4) กิจกรรมเสรี 5) กิจกรรมเสรี 6) กิจกรรมเกมการศึกษา หลังได้รับการกำกับตามแนวคิดที่ 2 ครูผู้ดูแลเด็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 (S.D. = 0.56)

4. ความสามารถเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาการบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยหลังได้รับการกำกับตามแนวคิดที่ 2 ครูผู้ดูแลเด็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 (S.D. = 0.49)

5. ความสามารถมีขั้นตอนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย หลังได้รับการกำกับตามแนวคิดที่ 2 ตามแนวคิดที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 (S.D. = 0.51)

6. ความสามารถวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้กระบวนการทำงานของสมองที่ควบคุมและบริหารจัดการให้ผู้เรียนสามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายอย่างประสบความสำเร็จหลังได้รับการ

การกำกับตามแนวคิดชี้แนะครูผู้ดูแลเด็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 (S.D. = 0.53)

7. ความสามารถจัดกิจกรรมการสอนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการทำงานของสมอง 5 ด้าน 1) ด้านความจำที่ใช้งาน 2) ด้านวางแผนจัดระบบการทำงาน 3) การริเริ่มและลงมือทำ 4) จดจ่อใส่ใจ 5) ติดตามประเมินตนเองหลังได้รับการกำกับตามแนวคิดชี้แนะครูผู้ดูแลเด็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 (S.D. = 0.46)

8. ความสามารถในการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงไปสู่การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยหลังได้รับการกำกับตามแนวคิดชี้แนะครูผู้ดูแลเด็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 (S.D. = 0.51)

9. ความสามารถในการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย อย่างหลากหลายหลังได้รับการกำกับตามแนวคิดชี้แนะครูผู้ดูแลเด็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 (S.D. = 0.49)

10. สามารถวัดและประเมินผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย ทั้ง 5 ด้าน 1) ด้านความจำที่ใช้งาน 2) ด้านวางแผนจัดระบบการทำงาน 3) การริเริ่มและลงมือทำ 4) จดจ่อใส่ใจ 5) ติดตามประเมินตนเอง ได้อย่างถูกต้องหลังได้รับการกำกับตามแนวคิดชี้แนะครูผู้ดูแลเด็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 (S.D. = 0.59)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการใช้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็กมีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปราย ดังนี้

ผลข้อที่ 1 พบว่า ผลพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็กก่อนได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฯ ผู้อบรมมีค่าเฉลี่ยความรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยเท่ากับ 18.60 (S.D. = 1.77) และหลังการอบรมตามหลักสูตรฯ ผู้อบรมมีค่าเฉลี่ยความรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยเท่ากับ 24.80 (S.D. = 1.24) เมื่อเปรียบเทียบความรู้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย ก่อนและหลัง การอบรมตามหลักสูตรฯ พบว่ามีค่าสถิติ $t = 22.05$, $df = 30$, $Sig .00$ แสดงว่าหลังจากที่ได้รับการอบรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย สูงกว่าก่อนได้รับการอบรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับจุด .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลรัตน์ โคตะ (2558) ผลการทดสอบวัดความรู้ในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ ก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตรงกับงานวิจัยของ จิตติพร ไชแสง (2565) ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า คะแนนการทดสอบหลังการอบรม (Posttest) สูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนการอบรม (Pretest) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลข้อที่ 2 พบว่า ผลการประเมินการใช้หลักสูตรอบรมหลักสูตรฝึกอบรมฯด้านความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก และหลังการกำกับติดตาม ตามแนวคิดชี้แนะ พบว่า ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก ก่อนและหลังได้รับการกำกับตามแนวคิดชี้แนะตามแนวคิดชี้แนะ ในภาพรวมหลังได้รับการกำกับตามแนวคิดชี้แนะครูผู้ดูแลเด็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 42.47 (S.D. = 1.70) เมื่อเปรียบเทียบความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็ก ก่อนและหลังการกำกับตามแนวคิดชี้แนะ พบว่ามีค่าสถิติ $t=18.71$, $df=14$, $sig 0.00$ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชติกา ภูณสิทธิ์ (2563) ครูปฐมวัยมีสมรรถนะด้านทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน สำหรับครูปฐมวัย หลังฝึกอบรม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.07) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตรงกับงานวิจัยของ



นิลรัตน์ โคตะ (2558) ผลการประเมินทักษะการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการให้เหตุผล ทางคณิตศาสตร์ โดยรวม พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการให้เหตุผล ทางคณิตศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ ด้านการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดชี้แนะ เพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย สามารถไปทดลองใช้กับโรงเรียน ที่ต้องการเรื่องของการบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย

1.2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดชี้แนะ เพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย ของครูผู้ดูแลเด็ก ไปใช้กับครูผู้ดูแล เด็กในสังกัดอื่น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำแนวคิด ชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย ของครูผู้ดูแลเด็กมาประยุกต์ ใช้ร่วมกับหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมหรือพัฒนาความสามารถ ในด้านอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำแนวคิด ชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการสมองในเด็กปฐมวัย เพื่อสามารถต่อยอดงานวิจัย ในชั้นประถมศึกษาต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและ ความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ให้ข้อมูลอย่างเต็มที่ ทำให้ การศึกษาครั้งนี้สำเร็จในเวลาอันรวดเร็ว

เอกสารอ้างอิง

กนกพร บัวแก้ว. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการประสบการณ์ ตามทฤษฎีสมองเป็นฐาน (BBL) ผสานแนวคิดการใช้ปัญญา เป็นฐานในการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1. *วารสารมหาวิทยาลัยพนาคร* วรรณ. 9(3): 313-326

กุลยา ตันตผลชีวะ. (2547). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์.

จันจิรา นาวารัตน์, จุฬาลักษณ์ สุตระ, สุดา เจื้อมมา, สุชาดา จิตกล้า และสุพรรณิการ์ ศรีสุวรรณ. (2566). การพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมเรื่องการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมทักษะสมอง (EF) เด็กปฐมวัย. *วารสารชัยภูมิปริทรรศน์*, 6(3): 109-121.

โชติกา กุณสิทธิ์. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้าง สมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตาม แนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน สำหรับครูปฐมวัย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎี สาขาวิชาวิจัยหลักสูตร และการสอน)*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.

ฐิติพร ไชแสง. (2565). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎี เชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน)*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.



นิลรัตน์ โคตะ. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนระดับประถมศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาค้นพื้นฐาน. (2560). แนวทางการเขียนรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สุนิษา ภารตระศรี และชานพิศ รักษาพวก. (2565). ผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัย. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 16(2): 353-368.

Lionberger, H.F. (1960). *Adoption of New Ideas and Practices*. Ames, IA : Iowa State University.

Zhao, D., Wang, W. and Chen, D. (2021). Research hotspot and development trend of kindergarten curriculum in China. *Journal of Guizhou Normal University*, 37(3), 76-84.